

man netop ved denne Forandring af „kan“ til „skal“ i en vis Forstand indfører et ganske nyt Princip, idet der jo kan komme andre Forordninger frem over for Kirkeeerne, og idet det herved kunde synes til en vis Grad at være slaaet fast, at et nok saa lille Flertal i Menigheden, det vil sige de Personer, som nærmere ere betegne her i Lovforslaget, skulde kunne paalægge Kirkeeerne at udføre den ene eller den anden Forbedring og stille Krav, der kunde blive ret byrdefulde i alt Fald for mange Kirkeejere, thi Tienden kan jo ret jævnlig staa i et daarligt Forhold til de Udgifter, som Kirkeejeren i det hele taget har ved Kirkens Vedligeholdelse. Som det er for Tiden, har han dog i alt Fald en Appel til et Oversyn og kan gøre sine Meninger gældende over for de forestellige Spørgsmaal, der fremkomme, hvilket han vil have vanskeligt ved, saa snart en Foranstaltning endelig skulde finde Sted, naar et Flertal besluttede, at den skulde udføres. Med Hensyn til det andet nævnte Endringsforslag kan jeg i alt væsentligt slutte mig til det, der fremkom fra den højtærede Kultusminister. Det er ganske utvivlsomt, at dette Endringsforslag kan medføre betydelig større Udgifter for Kirkeeerne end de, som paahvile ham efter den nu gældende Lov. Naar jeg er gaaet med til dette Forslag, som er stillet af det samlede Udvalg om det samme Emne under Nr. 5 i Betænkningen, er det netop paa Grund af, at det maa erkendes, at denne Forpligtelse kan paahvile Kirkeejeren, og at man ikke har ment, at det var retfærdigt at gaa til nogen Forandring i de Forpligtelser, der nu paahvile ham, men ved den før omtalte Endring af det ærede Medlem fra Bogenfæ (M. Nielsen) til Endringsforslag Nr. 5 kan man i alt Fald komme til at lægge en ny Forpligtelse paa ham i saa Henseende, idet Udgifterne til Vedligeholdelsen, saaledes som det udtrykkelig staa i dette Endringsforslag, skulle ydes i samme Forhold som Udgifterne til den oprindelige Anstiftelse og derved let kunde blive større, end de blive efter det Endringsforslag, som Udvalget har stillet, og hvorefter man ogsaa kommer i Overensstemmelse med den nu gældende Ret. De øvrige af det ærede Medlem for Odense Amts 5te Valgkreds stillede Endringer kunne maaſte, som det allerede tidligere er bemærket, være temmelig ligegyldige, undtagen for saa vidt som der gennem dem skulde blive noget fasslaaet med Hensyn til, hvem der ejer Kirken eller ikke. Det at eje en Kirke er, det skal jeg villig indrømme, naar Tienden ikke var med, kun en Byrde, men det maa i øvrigt opfattes

saaledes, at Kirken ejes af vedkommende Tiendeer, skønt det ganske vist er en Ejendom med betydelig Indskrænkning og det ikke af den behageligste Art.

Sloth: Den ærede Ordfører mente ikke, der kunde tages Hensyn til min Hensigt, nemlig at Pengene skulde gaa fra Kommunekassen direkte, naar ingen gjorde Indsigelse derimod. Jeg maa sige, jeg forstaa det ikke, thi naar alle Beboere i et Sogne ere enige om, at det er den letteste Maade at staffe Pengene til Veje paa, saa forstaa jeg ikke, at nogen kan have noget derimod, og naar det blev tilføjet, at vedkommende, der høre til Balmenigheder og Frimenigheder, have Ret til at gøre Indsigelse, saa synes jeg ikke, man gif nogen Ret tiligheder for nær i denne Henseende. I den Del af Landet, hvor jeg er bedst kendt, i Sylland, ved jeg da, at i de fleste Landsbykirker findes der Barmerør, og i de fleste Tilfælde vil der altsaa kun være Tale om at staffe de Beløb til Veje, som medgaa til Brændsel, og dertil ville Pengene i Reglen kunne indkomme ved frivillige Bidrag, som ganske enkelte Beboere betale, særlig de ældre Folk, som ikke kunne taale at fryse, og som dog gerne ville i Kirke om Vinteren. Jeg tror ganske sikkert, at der ikke er mange, som have noget imod denne Ordning, og jeg tror, at Sogneraadene langt lettere ville gaa ind paa at tage sig af Sagen, naar de have Lov til at paaligne paa den Maade, end naar de skulde have særlig Paaligning.

Jeg tror derfor, at da Sogneraadene, som den ærede Ordfører udtalte, og som det staa i Loven, have Ret til at sige nej, saa ville de ogsaa i de fleste Tilfælde sige nej, hvis de skulde foretage særlig Ligning i den Anledning, som skal behandles ekstraordinært bagefter.

M. Nielsen: Jeg blev ikke saa fuldstændig overbevist af den ærede Kultusminister. For det første er jeg ikke overbevist om, at det er saa rent galt at forandre „kan“ til „skal“ i § 1; det staa i den nuværende Lov, men derfor synes jeg ikke, der er nogen særlig Grund til, at det nødvendig skulde staa i denne Lov, og jeg holder vedblivende paa, at „skal“ vil være det korrekte Udtryk. Jeg indrømmer ganske vist, at der vil forholdsvis højden blive Spørgsmaal om dette „kan“ eller „skal“, thi i de allerfleste Tilfælde vil Kirkesynet rette sig efter det Ønske, Beboerne udtale, men der kunde jo, som den højtærede Minister nævnte, være et urangvilligt Syn, og